

Mia Bašić, studentica IV. godine
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu

**Dr. sc. Teodor Antić, Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora, Pravni fakultet
u Rijeci, Rijeka, 2014., p. 438**

Prema standardnoj definiciji, javni sektor čine svi subjekti koje država posjeduje ili kontrolira. Važnost javnog sektora u suvremenom društvu stoga je neupitna, posebice zbog opsega zadataka koji se unutar njega obavljaju, financijskih sredstava koja se u njega “slijevaju” i svih ljudi koji su u njemu izravno ili neizravno angažirani kao i zbog stratejskih planova kojima se znatno utječe na razvoj društva. Javni sektor u Republici Hrvatskoj prošao je tijekom godina kroz mnoge promjene, što je znatno utjecalo na njegovu stabilnost i funkcionalnost. Sve te promjene kroz razvoj javnog sektora u Hrvatskoj obradio je **dr. sc. Teodor Antić** u knjizi *Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora*, Pravni fakultet u Rijeci, Rijeka, 2014., na 438 stranica. Riječ je o udžbeniku koji je napisan u pet velikih cjelina. Knjiga ima sadržaj (str. iii – xii); kratice (str. xiii – xiv); notice (xiv); popis ustanova, trgovačkih društva, udruga, agencija i drugih organizacija javnih službi prema abecednom redu naziva (str. xv – xviii); napomenu (xix – xx) i predgovor (xxi – xxiii) te popis literature (str. 421. – 437.) i URL-adrese (str. 438.).

Prvi dio, pod naslovom “Općenito o javnoj službi” (str. 1. – 35.), posvećen je definiranju pojma i sadržaja javnih službi. Autor ovdje razlikuje materijalni i formalni pojam javne službe, pruža nam uvid u položaj javne službe u sistematizaciji prava i dalje nastavlja obrađivanjem njezina nastanka i povijesnog razvoja, daje osnovna obilježja i temeljna načela te obrađuje područje osnivanja javnih službi. Isto tako, ovo poglavlje sadrži i kategorizaciju javnih službi i zaključuje pregledom javnih ovlasti.

Drugi dio pod naslovom “Pravno-organizacijski oblici javnih službi” (str. 37. – 81.) počinje općenitim predstavljanjem organiziranja javnih službi kao i vrsta njihovih pravno-organizacijskih oblika gdje autor navodi da se obavljanje javne službe može organizirati: osnivanjem javne ustanove, osnivanjem trgovačkog društva, povjeravanjem udruzi građana, davanjem koncesije i ugovaranjem javno-privatnog partnerstva. Kraj ovog dijela rezerviran je za regulatorne agencije, njihova bitna obilježja, zakonsko uređenje pravnog statusa i pravnog oblika agencija u RH, neovisnost regulatornih agencija i nadzor nad njima.

Treći dio, pod naslovom “Javne službe u Republici Hrvatskoj” (str. 83. – 379.), sadržajno je najopsežniji dio ovog udžbenika i autor je u njemu detaljno obradio institut javnih službi u RH, počevši s iscrpnim izlaganjem o ulozi javnih službi u upravljanju javnim dobrima, nastavljajući potom u istom entuzijastičkom ritmu o javnim službama naglašene društvene naravi (zdravstvena zaštita, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje, djelatnosti u kulturi, djelatnosti sporta i tehničke kulture, javno informiranje, djelatnosti vezane uz zapošljavanje i mirovinski sustav), javnim službama naglašene tehničke naravi (energetske djelatnosti, javni prijevoz, djelatnost vatrogastva, djelatnost komunikacija i veza) i javnim

službama u komunalnom gospodarstvu. Ovo potonje Antić razrađuje do najsitnijeg detalja tako što prvo proučava povijesni razvoj komunalnih djelatnosti, dajući pregled temeljnih načela i pravnog okvira komunalnog gospodarstva u Republici Hrvatskoj, a potom nastavlja s izlaganjem o krugu komunalnih djelatnosti, organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti, financiranju komunalnog gospodarstva, obvezama i odgovornosti u komunalnom gospodarstvu i nadzoru nad obavljanjem komunalnih djelatnosti, da bi na kraju zaključio ulogom županije u komunalnom gospodarstvu i djelatnostima koje su na neki način srodne komunalnim djelatnostima.

U četvrtom dijelu “Politika i pravo Europske unije i javne sužbe” (str. 381. – 398.) raspravlja se o Europskoj uniji, njezinu osnivanju i razvoju, osnovnim institucijama te o pravu i pravnim aktima Unije. Drugo poglavlje ovoga dijela daje nam kratak pregled javnih službi u državama EU, opisujući razvoj, definiranje i klasifikaciju javnih službi, ali i osnovna načela i obveze javnih službi. Autor se ovdje posebno osvrnuo i na ulogu javnih vlasti gdje se složio s **Klarićem** (*Klarić, 2009., 571.*) kako su javne vlasti odgovorne za organiziranje javnih službi, odnosno osiguranje pružanja javnih usluga bez obzira na to može li se ili ne može njihovim obavljanjem ostvariti profit na tržištu.

U petom dijelu “Suvremeni trendovi razvoja javnih službi” (str. 400. – 420.) autor nastoji objasniti potrebu za reformom javnih službi. Svojevrsna kriza financiranja javnih službi iz javnih proračuna te rastuće potrebe i zahtjevi interesanata nametnuli su posljednjih desetljeća dvadesetog stoljeća potrebu za reformama javne uprave i javnih službi u smjeru povećanja njihove prilagodljivosti, ekonomičnosti i učinkovitosti. Antić ovdje ističe kako su te reforme usmjerene prije svega na uvođenje novih načina upravljanja i vođenja poslova javne uprave i javnih službi, a pritom suvremeni razvoj uprave karakteriziraju dvije važne doktrine: 1) novi javni management (*New Public Management, NPM*) i 2) dobro upravljanje (*Good Governance*). Posljednji dio udžbenika zaključen je kratkim poglavljem o perspektivama javnih službi.

S obzirom na brze promjene u hrvatskom zakonodavstvu koje se odnose na javni sektor, važno je naglasiti da se podaci izneseni u ovom vrijednom udžbeniku odnose prije svega na zakone koji su važili u vrijeme njegova izdavanja. Udžbenik je nastao s ciljem da pridonese obrazovanju novih kadrova koji će biti dobro upoznati s problematikom javne uprave. Isto tako, on je prije svega namijenjen studentima stručnog upravnog studija na Pravnom fakultetu u Rijeci za studiranje i pripremu ispita iz kolegija “Ustrojstvo i djelokrug javnog sektora”, no ne sumnjamo da će biti od velike koristi i ostalim studentima pravnih studija u RH kao i svima koji su na bilo koji način zainteresirani za ovdje izloženu problematiku.